

Nr 329.

Av herr **Forssell**, med vissa förslag angående statens understöd till kommunala anstalter för yrkesundervisning.

I åttonde huvudtiteln av årets statsverksproposition föreslår Kungl. Maj:t under punkt 217 riksdagen att *dels* uppföra det *ordinarie* förslagsanslaget till understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning med oförändrat belopp av kronor 925,000, *dels* medgiva sådant tillägg till gällande grunder för statsbidrags utgående från ifrågavarande anslag . . . . att statsbidrag må utgå till ersättning åt föreläsare vid fristående föreläsningar eller serier av dylika vid yrkesskola med vissa bestämda maximibelopp.

Anslaget till de särskilda kommunala anstalterna utgår för två ändamål, dels som statsbidrag till undervisningens upprätthållande och dels som statsbidrag till anskaffning av undervisningsmateriel. För det sist nämnda ändamålet bidrager staten med hälften till högst $\frac{2}{3}$ av den verkliga kostnaden. Redan vid en flyktig granskning av uppgifterna om utbetalade statsbidrag till undervisningsmateriel frapperas man av de stora summor, som, trots dessa skolors relativt föga omfattande verksamhet, utgå för sådant ändamål. Till Västerås' stads anstalter för yrkesundervisning har t. ex. under tiden $\frac{1}{4}$ 1921— $\frac{30}{6}$ 1927 av statsmedel utbetalats ej mindre än minst 40,665 kronor enbart för undervisningsmateriel, till Borås' för samma tid 12,000 kronor och till Eskilstuna under tiden $\frac{1}{7}$ 1923— $\frac{30}{6}$ 1927 omkring 11,200 kronor för sådant ändamål, vilket för Västerås utgör omkring 6,250 kronor, Borås omkring 1,850 kronor och för Eskilstuna omkring 2,800 kronor pr år. Under förutsättning att vederbörande kommuner utbetalt hälften av kostnaden, skulle således Västerås' kommunala anstalter för yrkesundervisning på $6\frac{1}{2}$ år inköpt undervisningsmateriel för en summa av 81,330 kronor och Borås' för 24,000 kronor eller resp. c:a 13,500 och 3,700 kronor i genomsnitt årligen samt Eskilstuna på 4 år för 22,500 kronor eller c:a 5,600 kronor årligen. I samtliga dessa städer finnas tekniska läroverk, och såväl i Västerås som i Eskilstuna äro de kommunala anstalterna för yrkesundervisning förlagda till resp. fackskolors byggnader, varjämte fackskolornas lärare samtidigt i viss utsträckning undervisa i de kommunala anstalterna för yrkesundervisning, vilka utgöra en ombildning av tidigare existerande lägre tekniska läroanstalter.

Då dessa städers fackskolor tack vare frikostiga anslag förfoga över en synnerligen omfattande och förstklassig utrustning av undervisningsmateriel, är det för en lekman fullständigt ofattbart, att det överhuvud existerar så mycken för lärlingsskolan användbar undervisningsmateriel, att en summa av 80,000 kronor kunnat i Västerås förbrukas på 6½ år för sådant ändamål. Enligt senaste för mig tillgängliga uppgifter (tidskrift för praktiska ungdomsskolor år 1926, häft. 3, sid. 96) omfattade Västerås' stads anstalter för yrkesundervisning läsåret 1923—24: 2 skolavdelningar av lärlingsskolans yrkesavdelning med ett genomsnittligt elevantal av 36 pr avdelning samt en verkstadsskola för snickare med 14—17 elever, vartill kommo 3 »kurser för äldre arbetare» med i genomsnitt 31 deltagare, 2 »yrkeskurser» med i genomsnitt 20 deltagare och en »ämneskurs» med i genomsnitt 10 deltagare. Att Eskilstuna stads anstalter för yrkesundervisning utöver fackskolans nyinköp skola årligen kunna förbruka 5,600 kronor till nyinköp av undervisningsmateriel för 1 avdelning med i genomsnitt 7 elever jämte 2 s. k. »kurser för äldre arbetare» med i genomsnitt 38 deltagare pr kurs, förefaller också mycket anmärkningsvärt (uppgifterna om lärjungeantal och skolavdelningar avse tiden 1 januari 1923—30 juni 1924 och äro hämtade ur tidskrift för praktiska ungdomsskolor år 1925, häft. 9, sid. 285). Vilka läroverk, universitet eller högskolor äro i stånd att för motsvarande ändamål årligen använda liknande summor?

De nyss anförda exemplen gälla orter, där de kommunala anstalterna för yrkesundervisning hava gemensamma lokaler med statliga, högre undervisningsanstalter av liknande slag, lydande under skolöverstyrelsens yrkesskolavdelning. Särskilt på mindre orter torde yrkesundervisningen i allmänhet vara förlagd till de skolbyggnader, som resp. kommuner uppfört åt folkskolor, mellanskolor eller realskolor, och i viss utsträckning bestridas av lärare vid nämnda skolor. Jag kan ej finna det förenligt med en sund hushållning med offentliga medel, att t. ex. samma karta och samma dyrbara kemiska eller fysikaliska apparat i ett litet samhälle skall finnas i 3 exemplar, ett för folkskolan, ett för real- eller mellanskolan och ett för några timmars kvällsundervisning i lärlingsskolan, särskilt om lärlingsskolans lärare samtidigt undervisar i samma ämne i någon av de båda andra skolformerna. Lärlingsskolan bör under sådana omständigheter väl kunna reda sig med en mindre komplettering av dessa skolors undervisningsmateriel med sådana artiklar, som äro för yrkesundervisningen nödvändiga eller önskvärda. Då jag i samtidigt avlämnad motion rörande indragning av yrkespedagogiska centralanstalten har påvisat, att det numera år efter år i stort sett är samma kommuner, som upprätthålla anstalter för yrkesundervisning, torde, tack vare de rikliga statsbidragen för inköp av undervisningsmateriel, dessa anstalters behov av mera speciell sådan numera i stort sett få anses väl tillgodosett. Enligt en av mig verkställd överslagsberäkning med ledning av uppgifter i häft. 9, årgång 1926 av tidskrift för praktiska ungdomsskolor har för budgetåret 1926—27 till 56 kommuner utanordnats sammanlagt nära 95,000 kronor för inköp av sådan materiel. Det riktiga synes mig vara, att medel för detta ändamål upp-

tagas i riksstaten under formen av ett extra reservationsanslag med åläggande för den anslagsbegärande myndigheten att sedermera årligen klart motivera behovet av ytterligare medel för ändamålet. Med stöd av vad jag tidigare anfört, anser jag ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor till statsbidrag åt kommunala anstalter för yrkesundervisning till inköp av undervisningsmateriel vara fullt tillräckligt för kommande budgetår, och att i samband därmed det ordinarie förslagsanslaget till understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning bör minskas med 95,000 kronor.

Den återstående delen av sistnämnda ordinarie förslagsanslag fördelas på följande skolformer som statsbidrag till undervisningens upprätthållande: 1) egentliga lärlingsskolor för hantverk, industri, handel och husligt arbete, 2) lärlingsskolans särskilda kurser för äldre arbetare, däri inbegripet preparandkurser för inträdessökande i tekniska fackskolor, 3) yrkesskolornas ämnes- och yrkeskurser samt 4) verkstadsskolor. Enligt referatet i statsverkspropositionen (sid. 566 av 8:e huvudtiteln) motiverar skolöverstyrelsen sin begäran om anslagets höjande från 925,000 till 950,000 kronor bland annat med ett behov att ytterligare utvidga lärlingsskolans s. k. särskilda kurser för äldre arbetare samt med »den allt oftare tillämpade uppdelningen av lärlingsskolornas lärjungar i smärre grupper inom alla de läroämnen, där en strängt facklig undervisning icke låter sig ordna vid gemensam undervisning för lärjungar inom olika yrken».

Påståendet om ett behov att utvidga lärlingsskolans »särskilda kurser för äldre arbetare» är överraskande. Jag har haft den uppfattningen, att dessa kurser mera varit avsedda som en övergångsform, vilken så småningom skulle försvinna, i den mån allt flera årgångar av vår ungdom fått tillfälle att åtnjuta förmånen av de nya lärlingsskolornas undervisning. Denna åsikt bestrykes ytterligare av de kategoriska uttalanden, som en av yrkesskolavdelningens ledamöter, undervisningsrådet Dr Vilh. Berglund, gjort i en klart utredande uppsats år 1922 i tidskrift för praktiska ungdomsskolor (häft. 8, sid. 249). Under rubriken »Lärlingsskolans särskilda kurser för äldre arbetare» skriver han där bland annat följande: »I yrkesskolstadgan § 2 mom. 2 finnes intagen en bestämmelse av följande lydelse:

'För att bereda äldre arbetare, vilka icke genomgått lärlingsskola, tillfälle att vinna nödig förberedelse för inträde i yrkesskola eller i allmänhet att förvärva för vederbörande yrke grundläggande teoretiska kunskaper i ett eller flera av de läroämnen, som ingå i lärlingsskolans undervisning, böra vid lärlingsskola, där så befinnes lämpligt, särskilda för detta ändamål avsedda kurser anordnas.'

Angående inträde i dylik kurs sägs i yrkesskolstadgan § 16 mom. 4, att skolans reglemente därom skall innehålla bestämmelser.

Några andra bestämmelser angående detta slag av kurser finnas icke i yrkesskolstadgan. Och detta är helt naturligt, då de givna bestämmelserna äro fullt tillräckliga för att angiva kursernas ställning i förhållande till lärlingsskolans yrkesavdelningar.» Efter en analys av innebörden i yrkesskolstadgans begrepp »äldre arbetare», utmynnande i att därmed avses den, som

fyllt 18 år, kommer förf. in på frågan om arten av den undervisning, som kan ifrågakomma inom dessa »kurser för äldre arbetare», varvid det heter: »I fortsättningen av yrkesskolstadgans § 2 moment 2 sägs tydligt ifrån, att undervisningen i de särskilda kurserna för äldre arbetare skall vara av i hudsak samma art som i lärlingsskolan i övrigt. Undervisningen skall avse bl. a. att förbereda till inträde i yrkesskola; då yrkesskola skall bygga på lärlingsskolans kunskapsmätt, måste alltså här ifrågavarande kurser meddela detta kunskapsmätt i det eller de läroämnen, som de omfatta. Eller ock skola kurserna bereda arbetarna tillfälle att förvärva för vederbörande yrke erforderliga tekniska kunskaper i ett eller flera av de läroämnen, som ingå i lärlingsskolans undervisning. Av detta syfte med kurserna blir följden densamma som av det nyss angivna syftet: de särskilda kurserna för äldre arbetare skola meddela *lärlingsskolundervisning*, men begränsa denna till det eller de läroämnen som behovet kräver. Helt naturligt måste dessutom hithörande undervisning till sin form anpassas efter det högre åldersstadium, på vilket lärlingarna befinna sig.

Av det redan sagda framgår med all önskvärd tydlighet både *för vilka* de särskilda kurserna för äldre äro avsedda, *för vilket ändamål* de äro inrättade och *vad* de skola innehålla.» Längre fram heter det: »Vi komma nu till frågan, om de särskilda kurserna för äldre skola fortgå i de lägre tekniska yrkeskolornas fotspår även så tillvida, att de upptaga läroämnen, som icke avse yrkesundervisning. Det har redan visats, att gällande yrkesskolstadga här giver rent besked. Lärlingsskolan och dess särskilda kurser för äldre ha icke till ändamål att giva läroverks- eller flickskoleundervisning åt personer, som av en eller annan anledning icke ha tillfälle att besöka de anstalter, där detta slag av undervisning hör hemma. Ej heller ha de till ändamål att giva någon kvasiyrkesutbildning åt personer, som på yrkeslivets område vilja bedriva amatörskap i något fack, som ligger utanför deras egentliga arbetsområde. För den, som allvarligt vill lära ett yrke, stå skolorna helt öppna — i fråga om den praktiska yrkesfärdigheten i form av verkstadsstudier — men för amatören får här gälla samma regel som för den, som vill för sitt nöjes skull lära sig t. ex. spela, sjunga, fotografera eller dansa; han får själv bekosta sin amatörutbildning. *Av de medel, som riksdagen anvisat för yrkesundervisningen, kan därtill icke något anslås.*» Undervisningsrådet Berglunds uttalande slutar på följande sätt: »Lärlingsskolorna få ej bli en tummelplats för lärlingarnas s. k. önskemål, ej heller en avstjäpningsplats för alla möjliga s. k. bildningsbehov, som ej kunna tillgodoses genom andra skolor men som icke ha med en rationell yrkesutbildning att göra.»

Efter ett så tydligt uttalande av en ledamot av skolöverstyrelsens yrkesskolavdelning, borde man anse som en omöjlighet, att efter år 1922 skulle kunna anordnas en »lärlingsskolans särskilda kurs för äldre arbetare» t. ex. i — franska, och att däri få deltaga folkskollärarinnor med och utan studentexamen, högre tulltjänstemän, banktjänstemän med fullständig flickskoleundervisning o. s. v. Ehuru jag på grund av svårigheten att erhålla fullständiga uppgifter om lärlingsskolorna — en fråga, till vilken jag senare återkommer

— ej kunnat i detalj kontrollera detta och andra meddelanden, som lämnats mig i anledning av min motion nr 406 till föregående års riksdag, vari begärdes en »undersökning av rådande förhållanden inom det år 1918 uppbyggda systemet av praktiska ungdomsskolor», anser jag mig dock böra fästa riksdagens uppmärksamhet därpå, att det icke torde vara något tvivel underkastat, det statsbidrag i ej alldeles obetydlig omfattning utgår till kurser inom lärlings- och yrkesskolornas ram, vilka intet hava med en rationell yrkesutbildning att skaffa. Ej minst torde detta vara fallet på området »husligt arbete», där »särskilda kurser» eller »ämneskurser» t. ex. i tillagning av finare lunchrätter, eller av »små- och efterrätter» m. m. samt demonstrationer besökas av personer, om vilka begreppet »äldre arbetare» är lika litet på sin plats som i nyss anförda exempel, varigenom också statistiken över yrkesundervisningsanstalternas »lärjungeantal» blir fullkomligt missvisande. Jag anser visserligen flertalet av dessa kurser väl motiverade och nyttiga i och för sig och anser ej heller statsunderstöd helt obefogat, men riksdagen bör sättas i tillfälle att pröva den frågan i sitt rätta sammanhang, och jag vill därför till fullo instämma i undervisningsrådet Berglunds nyss citerade uttalande, att *»av de medel, som riksdagen anvisat för yrkesundervisningen, kan därtill icke något anslås»*. Frågan om statsbidrag torde för flertalet särskilda kurser inom det husliga arbetets område icke höra hemma under åttonde huvudtiteln. Då jag på grund av omöjligheten för en enskild att ur de ofullständiga statistiska uppgifterna få exakt begrepp om dylika yrkesundervisningen ovidkommande kursers omfattning, får jag inskränka mig till ett yrkande, att riksdagen beslutar sådana bestämmelser för statsbidrags utgående, att de med meningen i yrkesskolstadgans bestämmelser oförenliga »särskilda kurserna» ej vidare kunna upprättas, varigenom det ordinarie anslaget till understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning för budgetåret 1928—1929 torde kunna minskas med ytterligare 15,000 kronor.

Lika litet som verkligt behov föreligger att utvidga lärlingsskolans s. k. »kurser för äldre arbetare», lika litet kunna sakskäl åberopas för skolöverstyrelsens i statsverkspropositionen omtalade åtgärd »med den allt oftare tillämpade uppdelningen av lärlingsskolans lärjungar i smärre grupper inom alla de läroämnena, där en strängt facklig undervisning icke låter sig ordna vid gemensam undervisning för lärjungar inom olika yrken», i varje fall icke så länge lärjungar årligen intagas och nya skolavdelningar få upprättas även av svagt besökta lärlingsskolor. Då jag på grund av ett anförande i riksdagen vid behandlingen av åttonde huvudtiteln föregående år i pressen beskyldes för att i detsamma hava lämnat oriktiga uppgifter, tvingades jag att med hjälp av ett mödosamt ur olika yrkesundervisningsanstalters ej tryckta årsredogörelser hopsamlat material styrka riktigheten av de uppgifter, vilka jag i mitt anförande åberopade. Vad som under dessa efterforskningar mest tilldrog sig min uppmärksamhet var den ofta återkommande uppgiften om skolavdelningar med långt under 10 elever, samt att antalet manliga elever i rena lärlingsskolor för hantverk och industri sammanlagt för hela landet ej ens vid början av läsåret 1924—1925 syntes hava uppgått till mer än knappast 950,

under det departementalsakkunnige i sitt den 3 oktober 1917 avlämnade betänkande beräknat omkring 15,000 fördelade på 754 skolavdelningar med 20 elever i varje. I samtidigt avlämnad motion om indragning av yrkespedagogiska centralanstalten har jag påvisat, att *medeltalet* elever pr skolavdelning inom lärlingsskolor för hantverk och industri näppeligen överstiger 10 à 11, vilket innebär ett stort antal avdelningar med mindre än 10 elever.

Då betänkandet angav sammanlagda antalet manliga arbetare under 18 år av ifrågavarande slag, som ansågos behöva utbildning i lärlingsskola, till något över 30,000, framgår med all tydlighet, att sakkunniga tänkt sig möjligheten för dessa unga att under *två av fyra möjliga* år begagna lärlingsskolans undervisning. Härav följer också, att man genom att i svagare besökta lärlingsskolor för blandade yrken eller i svagare besökta yrkesavdelningar av lärlingsskolor upprätta nybörjaravdelningar endast *vertannat* år skulle utan men för yrkesundervisningen kunna både väsentligt inskränka det allmännas utgifter för densamma och ernå möjlighet att utan ökade kostnader å vissa orter kunna utbyta lärlingsskolor för blandade yrken mot mera specialiserade sådana. Därvid skulle man även inom ramen av minskade kostnader kunna vinna möjlighet till den önskade »strängt fackliga undervisningen» i de åsyftade läroämnena.

Den extra föredraganden på skolöverstyrelsens yrkesskolavdelning, fröken Ingeborg Valin, upplyste enligt tidskrift för praktiska ungdomsskolor (häft. 7, årg. 1927, sid. 219) vid svenska yrkesskolföreningens allmänna möte sommaren 1927, att av lärjungarna i första klassen av landets lärlingsskolor för husligt arbete ej mindre än *hälften* redan efter första årets slut lämnat skolorna. Denna uppgift är så mycket märkligare, som man kunnat förmoda, att just flickor i åldern 15—17 år, vilka i eget eller andras hem äro sysselsatta med husligt arbete, skulle i särskilt hög grad kunna intresseras för lärlingsskolans undervisning. Det torde därför av anförda orsaker vara lämpligt, att riksdagen sätter som villkor för utanordnande av statsbidrag till 2-årig lärlingsskola, att sådant icke får utgå till avdelning av första klassen, såvida icke antalet nyanmällda är så stort, att elevantalet i klass 2 följande läsår med ledning av statistik från närmast föregående tre läsår kan beräknas uppgå till minst 10, dock att statsbidrag efter Kungl. Maj:ts beprövande må kunna utgå, ifall under föregående läsår sådant icke utgått till dylik klassavdelning. Genom införande av en sådan bestämmelse blir det enligt min mening möjligt att budgetåret 1928—1929 minska det till understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning utgående ordinarie förslagsanslaget med ytterligare minst 8,000 kronor, utan att yrkesundervisningen i riket därigenom lider något men.

I detta sammanhang vill jag framhålla nödvändigheten av att de statistiska uppgifter, som de olika skolorna avlämna, uppställas på sådant sätt, att därur år för år framgår lärjungarnas fördelning på lärlingsskolans två klasser, samt huruvida inskriven lärjunge lämnat skolan före höstterminens mitt, vid höstterminens slut, före vårterminens mitt eller vid vårterminens slut liksom också uppgift om antalet frånvarotimmar pr klass och termin. Trots att dessa uppgifter måste vara oundgängliga för en central, övervakande myndig-

het, som dessutom har att pröva ansökningar om statsbidrag, uttalar chefen för skolöverstyrelsens yrkesskolavdelning offentligt (Sv. Dagbladet den 8 april 1927) att bland annat uppgifter saknas om fördelningen i klasser. Där- emot torde de nuvarande uppgifterna om antalet s. k. elevtimmar utan saknad kunna undvaras.

I anledning av Kungl. Maj:ts förslag om tillägg till gällande grunder för statsbidragets utgående, i avsikt att möjliggöra ersättning enligt vissa, i stats- verkspropositionen närmare angivna grunder åt föreläsare vid föreläsningar eller serier av dylika vid yrkesskolor, får jag hemställa, det riksdagen måtte föreskriva, att särskild liggare skall föras på skolöverstyrelsens yrkesskol- avdelning över sålunda utanordnade understöd, vari angives föreläsningssämne, dag för varje föreläsning, föreläsarens namn, titel eller yrke, hemort samt hu- ruvida och i vad egenskap han eventuellt innehar anställning vid anstalt för yrkesundervisning.

Vad jag här och i samtidigt avlämnad motion om indragning av yrkespeda- gogiska centralanstalten anfört föranleder mig slutligen att, med hänsyn dess- utom tagen till min utredning i motionen nr 406 i andra kammaren vid 1927 års riksdag, upprepa min där gjorda begäran, att riksdagen ville hemställa, det Kungl. Maj:t måtte låta verkställa en allmän undersökning av rådande förhål- landen inom det år 1918 uppbyggda systemet av praktiska ungdomsskolor och av möjligheten av nya former för den praktiska utbildningen och undervis- ningen.

Med stöd av det ovan anförda får jag alltså hemställa,

dels att riksdagen måtte nedsätta det av Kungl. Maj:t un- der punkt 217 av åttonde huvudtiteln äskade ordinarie för- slagsanslaget för budgetåret 1928—1929 till understöd åt kommunala anstalter för yrkesundervisning med 95,000 + 15,000 + 8,000 eller sammanlagt 118,000 kronor från 925,000 kronor till 807,000 kronor,

dels att riksdagen måtte bevilja ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor för samma budgetår till statsbidrag åt kom- munala anstalter för yrkesundervisning till inköp av under- visningsmateriel,

dels att riksdagen måtte för beviljande av statsbidrag till lärlingsskolas särskilda kurser för äldre arbetare och till yr- kesskolornas yrkes- och ämneskurser uppställa sådana villkor, att statsbidrag endast kan ifrågakomma till kurser, som åsyfta verklig och rationell yrkesutbildning,

dels att riksdagen ville som villkor för statsbidrag till för- sta klasser av de 2-åriga lärlingsskolorna föreskriva, att så- dant får utgå till avdelning av klass 1, endast om antalet dit anmälda är så stort, att följande år elevantalet i klass 2 med ledning av statistik från närmast föregående tre läsår kan be- räknas uppgå till minst 10, dock att statsbidrag efter Kungl.

Maj:ts beprövande ändock måtte kunna beviljas, i fall föregående läsår statsbidrag icke utgått till sådan klassavdelning,

dels att riksdagen ville som allmänt villkor för statsbidrag till 2-åriga lärlingsskolor föreskriva, att skolans styrelse årligen till skolöverstyrelsen insänder uppgift om antalet närvarande lärjungar i varje skolavdelning vid början, mitten och slutet av varje lästermin samt om antalet frånvarotimmar pr klass och termin,

dels att riksdagen ville som villkor för beviljande av statsbidrag till ersättning åt föreläsare vid föreläsningar eller serier av dylika vid yrkesskolor föreskriva, att i särskild lig-gare å skolöverstyrelsens yrkesskolavdelning måtte angivas föreläsningssämne, dag för varje föreläsning, föreläsarens namn, titel eller yrke, hemort samt huruvida och i vad egen-skap han eventuellt innehar anställning vid anstalt för yrkes-undervisning, samt slutligen, i huvudsaklig överensstämmelse med mitt yrkande i motion nr 406 i andra kammaren vid 1927 års riksdag,

att riksdagen ville hemställa, det Kungl. Maj:t måtte låta verkställa dels undersökning av rådande förhållanden inom det år 1918 uppbyggda systemet av anstalter för yrkesundervisning, fackgymnasier och fackskolor, varvid särskild uppmärksamhet bör ägnas åt frågan, huruvida och i vad mån nu utgå-ende anslag till dessa skolor verkligen motsvaras av resultat, som komma landets ungdom och näringsliv till godo, dels utredning om möjligheten av nya former för utbildning i prak-tisk riktning, vilka kunna förväntas avleda den av alla er-kända, opropotionellt stora tillströmningen till de teoretiska studiebanorna.

Stockholm den 21 januari 1928.

Arne Forssell.

I motionens syfte instämmer

E. Bernström.
